

הניצחון החסידי: כך הוקמה רשת הכוללים הפורחת ברוסיה באמצעות אחד משלוחי הרבי בפטרבורג - העיר בה נאסר אדמו"ר הזקן

מכטרבורג תצא תורה

למעלה מאלפיים יהודים בעשרים ושתיים מדינות - בחבר העמים ובמזרח ובמערב אירופה, יושבים מידי יום ללמוד תורה בכוללים מיוחדים שהוקמו בשנים האחרונות • את מהפיכת התורה החב"דית, שגרמה לגל אדיר של המונים להתקרב לחיי תורה ולמצוות, יזם הרב בנצי ליפסקר, משלוחי הרבי בפטרבורג, המשמש כיו"ר 'קרן מרומים חו"ל' • בראיון ראשון לכפר חב"ד' לרגל חג הגאולה הוא מדבר לראשונה על המיזם התורני האדיר הרב משה מרינובסקי

מגדלור של תורה. הרב ליפסקר על רקע אחד הכוללים בחבר העמים

כאשר

שורות אלו יראו אור, נהיה סמוך מאוד לחג הגאולה י"ט כסלו. איך חוגגים את היום הגדול בפטרבורג, העיר שבה היה אדמו"ר הזקן אסור ובה נגאל?

השנה, שלוחי הרבי בעיר ובראשם הרב והשליח הראשי, הפועל בעיר בהצלחה רבה למעלה מעשרים שנה, הרב מנחם מענדל פבזנר, מתחילים את החגיגות בשבת. לפי התכניות יתקיים בעזרת ה' 'שבתון' רב-משתתפים שיערך בבית הכנסת הגדול והאירוע הפומבי הגדול יתקיים במסיבת מלוה-מלכה במוצאי השבת, בהשתתפות קהל גדול משמונת בתי הכנסת, ולמעשה שמונה קהילות, שהשלוחים, מנהלי בתי חב"ד, מפעילים ברחבי העיר הגדולה. זה מלבד האירועים המקומיים בכל קהילה בפני עצמה וכן במוסדות החינוך, בי"ט כסלו, חג החגים, עצמו.

כדאי לציין שבמוסדות החינוך יש נוהג שכבר הפך למסורת, לבקר ביום י"ט כסלו עצמו באזור המבצר בו ישב אדמו"ר הזקן במאסק, לחזור במקום מתורתו ולשיר מהניגונים שלו וזו חוויה ייחודית שמדי שנה מרגשת מחדש.

■ **כשליח בפטרבורג, המקום שבו התרחשו המאסר והגאולה, מה התחושות שלך לקראת י"ט כסלו?** כולנו מכירים את המושג "לפני פטרבורג" ו"אחרי פטרבורג". כלומר, כדי להמחיש את גודל העניין וה'אויפטו' של חג הגאולה י"ט כסלו, בתור היום שהביא שלב חדש בהתגלות החסידות, ולמעשה גילוי אלוקות בעולם, היום שבו התחילה להתקיים בפועל הפצת המעיינות חוצה, רבותינו נשיאינו קבעו את מטבע הלשון "אחרי פטרבורג", וצמד המילים הללו אמור לבטא שעד י"ט כסלו תקנ"ט, "לפני פטרבורג", התגלות והפצת החסידות בעולם הייתה ברמה אחת ואחרי הגאולה של רבנו הזקן, "אחרי פטרבורג" מדובר ברמה אחרת ובהיקף אחר לגמרי.

על משקל זה הייתי אומר שהפעילות להפצת היהדות והחסידות שקיימת בפטרבורג בשנים האחרונות על-ידי שלוחי הרב, פעילות שהשליח הראשי הרב פבזנר התחיל לפני יותר מעשרים שנה, נועדה להביא את פטרבורג עצמה להיות "אחרי פטרבורג". זו השליחות והאחריות והמחויבות שלנו, השלוחים בפטרבורג, שאנחנו ממלאים בעז"ה, בכוחו של הרבי, בחרדת קודש מיוחדת מתוך תחושה תמידית שמוטלת עלינו משימה גדולה להביא את האור ואת החיות להמוני יהודים בעיר הזו שבה התחיל ונקבע המושג "אחרי פטרבורג".

■ **נבקש לשמוע על החלק שלך בפרט במשימה הזו של להביא את פטרבורג למצב של 'אחרי פטרבורג'.**

הגעתי לכאן לפני כעשר שנים בהזמנתו של השליח הראשי הרב פבזנר כדי להקים ולנהל

השליח לז'טומיר הרב שלמה וילהלם מלמד את האברכים בכולל תורה באמצעות חוברות מיוחדות

בית חב"ד ומרכז קהילתי באזור ויבורסקי בעיר פטרבורג היא עיר ענקית, בת כ־6 מליון תושבים, ובאזור הזה גרים כמעט מיליון בני אדם ולפי המידע במאגרים של בית הכנסת ובית חב"ד המרכזי יש כאן המוני יהודים.

בהשגחה פרטית, בנין בית הספר מנחם - אור-אבנר חב"ד בעיר שוכן באזור הזה. מדובר בבנין גדול ומרשים, רחב-ידיים (בגודל של 5000 מ"ר) שהקהילה היהודית קיבלה מהעירייה ויש בו מספיק

"אחרי שנתיים של פעילות, אפשר עליהם עומדים הכוללים - גרמו, בסייעתא דשמיא, להתפתחות והתרחבות המפעל, נכון להיום, לתשעים וארבעה סניפים בעשרים ושתיים מדינות - בחבר העמים ובמזרח ובמערב אירופה"

הנה סיפור שהתרחש אצלנו ממש לאחרונה וממחיש את הדברים: לפני כחצי שנה עברנו דירה ושבת אחת, כשעלינו במדרגות, אני ורעייתי, כשאנחנו מדברים עברית, ניגש אלינו צעיר מקומי ואמר לנו כמה מילים בעברית. שמחתי לגלות יהודי נוסף ומיד פתחתי אתו בשיחה. מתברר כי אימו אכן יהודייה, היא גרה בארץ ישראל ובעבר שהה אצלה תקופה ממושכת והוא זוכר קצת עברית. מאחר שזה היה בשבת לא החלפנו מספרי טלפון, אבל השיחה הייתה לבבית, סיפרתי לו על בית הכנסת והזמנתי אותו לבוא גם להתארח אצלנו בשבתות.

"נכון לעכשיו יש יותר מאלפיים לומדים קבועים כ"י שחלק חשוב מהם נרשם לכוללים בד בבד עם התחלת הצעדים הראשונים שלו בהתקרבות ליהדות שלו עצמו ושל בני משפחתו"

זכרתי בערך את שמו אבל עברו שבועות ארוכים מאז אותה פגישה חפוזת בחדר המדרגות ולא נפגשנו שוב. הבניין הוא בן שש מאות דירות כך שבהחלט יכול לעבור זמן רב מאוד מבלי ששני דיירים בבנין ייפגשו...

כך חלפה כחצי שנה כשמפעם לפעם אני שואל עליו, אבל לא מצליח ליצור קשר. לפני חודש ראיתי אותו להפתעתי ליד חנות המזון בבנין. הוא התרגש מהמפגש הלא מתוכנן לא פחות ממני והפעם החלפנו מספרי טלפון, ובהמשך הוא נענה ברצון להזמנה שלי לסעודת השבת. כשישבנו ליד שולחן השבת והלבבות נפתחו שאלתי אותו ישירות - למה לא יצרת קשר לאורך חצי שנה? בתגובה, אמר לי הצעיר כשדמעות בעיניו - כשהייתי ילד, אבא שלי שהוא לא יהודי הטביל אותי לנצרות (רחמנא ליצלן) וכל השנים הייתי בטוח שלמרות שעשו לי ברית מילה כשהייתי תינוק, למעשה אני לא יהודי ואין לי מה לחפש בין יהודים, אבל כשראיתי איך אתה מקבל אותי בלבביות וחשבת עלי חצי שנה, החלטתי להיענות להזמנה שלך לסעודת שבת.

כמובן, הסברתי לו כי כבן לאם יהודייה הוא יהודי לכל דבר ומאז הוא כבר מרגיש נוח בין יהודים. השבוע הוא כבר הסכים לקבוע מזוזות בדירה שלו. כמוהו יש, למרבה הצער, אלפי צעירים וצעירות, בעירנו ובערים אחרות, שמצפים שיבואו וידפוקו להם על פתח הבית או על פתח הנשמה ויגידו להם - חב"ה תתעוררו, אתם יהודים

אימפריית חב"ד בפטרבורג

הרב בניצי ליפסקר, הינו חוליה אחת בשרשרת השלוחים הגדולה בעיר פטרבורג, הפועלים תחת השליח הראשי ורב העיר הרב מנחם מענדל פבזנר. מזה כעשרים שנה, הרב פבזנר מנהל ביד רמה את בית-הכנסת הגדול שבעיר, את פעילות חב"ד ואחראי לתחיית הקהילה היהודית של פטרבורג, בשליחות הרבי.

כיום פועלים כעשרים שלוחים, הפועלים עם יהודי העיר, באמצעות חמישה מוסדות חינוך הכוללים תלמוד-תורה ופנימיית בנים ופנימיית בנות - בהם מתחנכים קרוב ל-500 תלמידים, פעילות ענפה עם סטודנטים מתקיימת במהלך השנה כולה, פעילות חגים ומבצעים נערכת בסדרי גודל ענקיים. זאת לצד פעילות נוער ומשפחות, פעילות ייחודית לילדים ולמשפחות צעירות ובית תמחוי המאכיל מידי יום כ־150 איש בארוחות חמות.

פעילות חב"ד מקיפה קרוב ל-30,000 משפחות, פעילות חסד ענפה בשיתוף פעולה עם ארגונים יהודיים שונים, פעילות השלוחים מתפרסת על העיר כולה במרכזי חב"ד שנפתחו בשנים האחרונות באזורי העיר השונים.

לרב פבזנר ו ל ק ה י ל ה היהודית קשרים חמים מאוד עם השלטון המקומי והדבר בא לידי ביטוי בהשתתפותם באירועי הקהילה השונים במהלך השנה.

ואלה שמות צבא הרבי בפטרבורג: הרב דניאל ורבקה אש, הרב יפרח ושרה אברמוב,

הרב אברהם ומאשה ארשינוב, הרב יהודה ומלכה בראטוקוב, הרב חיים שאול ורחל ברוק, הרב אלעזר ולאה גולדברג, הרב שלמה זלמן ורבקה גולדנברג, הרב שמואל ובתיה חיטריק, הרב משה מנדל וחנה טרסקונוב, הרב חיים וטליה טולוצ'ניסקי, הרב בניציון ולאה ליפסקר, הרב שמואל ושטערנא מנדלסון, הרב זלמן וחנה מאקארוב, הרב שמואל וארינה סאמינסקי, הרב צבי ודינה פינסקי, הרב אליהו ורחל רומנובסקי.

ומוזמנים להתחבר ליהדות שלכם. כך שמצד אחד יש יהודים רבים מאוד שמונתקים, לעת עתה, מיהדותם ועלינו למצוא אותם ולעורר אותם. מצד שני יש גם תופעה הפוכה, בעידן התקשורת המקוונת ושפע המידע שבו אנשים מוצפים מכל הכיוונים, יש הרבה אנשים שנחשפים למידע ולתוכן יהודי בכל מיני דרכים וכשהניצוץ ניצת, הם מצידם מחפשים את בית הכנסת ואת הקהילה היהודית, מבררים היכן בית הכנסת הקרוב, מתי יחול החג הבא ואיזה פעילות יש בסביבה ובאים ומשתתפים ומתקברים. בין אלה יש מאות רבות של יהודים שבעבר התחתנו בנישואי תערובת, רחמנא ליצלן, או שהם בנים לאב לא יהודי ולאם יהודייה ולא קיבלו מינימום של יידע וחינוך יהודי, ובגלל שנתקלו במידע יהודי אותנטי בערוץ כזה או אחר, התעוררו.

הכולל הגדול בעולם

■ **נעבור לנושא המרכזי של שיחתנו - מזה כשנתיים ש'מפטרבורג תצא תורה'.**

במסגרת תפקידי כמנהל 'קרן מרומים חו"ל', אני ער לכך שהנדיבים הנכבדים העומדים מאחורי הקרן מעוניינים להפעיל פרויקטים גדולים ורציניים בהפצת תורה וחיזוק היהדות, כדי להכין את העולם לביאת המשיח ולקרב את הגאולה. הגישה שלהם אומרת שהם בהחלט מספקים אמצעים כדי להוציא לפועל מפעלים גדולים וחשובים, והם עצמם והנהלת הקרן בפועל חושבים ללא הרף מה עוד ואיך לעשות, ובד בבד, עם ארגון נכון, תכנון נכון וקביעת מטרות ממוקדות וניהול נכון, אפשר להקים ולנהל פרויקטים בהיקף גלובלי,

מפגשים את אור התורה והחסידות. שלוחי הרבי לפטרבורג

בינלאומי, וכשההיקף רחב מאוד, ניתן להישגים מאוד משמעותיים ולתוצאות מאוד מרשימות בפועל גם בתקציב, יחסית, לא גרנדיוזי. אם לפרט יותר, הכול התחיל מפניה שקיבלתי מידידי הרב סנדר וילשנסקי, משלוחי הרבי במילאנו שבאיטליה, בבקשה שהקרן תתמוך בכולל לחסידות שהוא מפעיל. כיון שהקרן תומכת פחות בפרויקטים מקומיים ויותר בתכניות בהיקפים ארציים וגלובליים, מטבע הדברים עלו מחשבות האם ואיך אפשר לאמץ ולהרחיב את רעיון הכולל במילאנו להיקפים רחבים. פטרוני הקרן נענו לאתגר ואחרי התייעצות עם קבוצת שלוחים בחבר העמים ובמדינות נוספות באירופה גובשה המתכונת, נקבעו

גדולי התורה וההלכה התפעלו ממגדלו התורה של חב"ד בחבר העמים

במסגרת ביקור של מועצת רבני אירופה בבתי האדמו"ר מגור, האדמו"ר מויז'ניץ, האדמו"ר מצאנז, הגר"ח קנייבסקי, הגרב"מ אזרחי, חכם שלום כהן, הגר"י זילברשטיין, כמו גם אצל הרבנים הראשיים לישראל הגר"י יוסף והגר"ד לאו – הוצג בפניהם אלבום מרהיב החושף את האמפרייה התורנית של חב"ד בחבר העמים

רבני מועצת רבני אירופה ביקרו בימים האחרונים בקרב גדולי התורה וההלכה בארץ ישראל והציגו בפניהם את פעילותיהם הרבות, בין היתר למניעת התבוללות, הסיוע הרב שהם מגישים להגברת הטהרה בקרב יהודים באמצעות בניית מקוואות ברחבי אירופה והפעילות בתחום מתן כשרות למזון באמצעות מערכת הכשרות EK.

במהלך הביקורים, הוצג לרבנים אלבום מרהיב, 'המהפך' שמו, ובו פירוט מקיף של פעילות רשת הכוללים 'כולל תורה', בסיוע 'מרכז רבני אירופה'. הרבנים שליט"א הביעו את התפעלותם והתרשמותם הרבה.

המשלחת כללה את הרבנים הגאונים: הרב ירמיה כהן גאב"ד פריז, הרב מיכאל שמארלא גאב"ד שטראסבורג, הרב יעקב דוד שמאהל דיין דק"ק 'שומרי הדת' באנטוורפן, הרב משה טוביה וייסברג אב"ד דק"ק עדת יראים בודפשט, הרב ברוך אוברלנדר אב"ד בד"צ דקהילות החרדים בודפשט וכן את הרב משה וובר מנהל 'כולל תורה' – הכולל למעלה מ-90 כוללים במדינות חבר העמים ובמדינות אירופה. במפגשים עם גדולי התורה השתתפו גם הרב מנחם מרגולין מנכ"ל מרכז רבני אירופה, הרב אריה גולדברג סמנכ"ל ה'מרכז', והרב אבא טורצקי והרב יוסף בינהקר חברי הנהלת ה'מרכז'.

המשלחת ביקרה בין היתר בבתיהם של האדמו"ר מגור, האדמו"ר מויז'ניץ, האדמו"ר מצאנז, הגר"ח קנייבסקי, הגרב"מ אזרחי, חכם שלום כהן, הגר"י זילברשטיין, כמו גם אצל הרבנים הראשיים לישראל הגר"י יוסף והגר"ד לאו.

עם הראש"צ הגר"י יוסף

בפגישה עם האדמו"ר מצאנז

עם הרב הראשי הגר"ד לאו

עם הגר"ב אזרחי

עם הגר"ח קנייבסקי

כשהתבררה זהותו, יהודים מקומיים אמרו שהוא איש עסקים ועסקן ציבורי מוכר בעירו.

כעת אחד הנוכחים העיר – הוא אחד כזה שלגביו אומרת המשנה שבמקומות מסוימים אפשר להפסיק בתפילה 'מפני הכבוד'. משנה שהוא למד לאחרונה ב'כולל'. ולכולנו הייתה הפתעה נעימה כשהאורח עצמו המשיך מיד ופירט עוד הלכות מאותה משנה. התברר שהוא משתתף קבוע ב'כולל תורה' וכיון שתכנית הלימודים בכל הסניפים

גם הידידים הכי קרובים שלי בקהילה, הראשונים לצאת למבצעים' והראשונים לתמוך בכל יוזמה או לחסום הפרעה כזו או אחרת. הם האנשים שלי לכל דבר ועניין.

ובחזרה לדנייפרופטרובסק. בשבת האחרונה היה אצלנו בבית הכנסת 'פנים חדשות'. יהודי מעיר שכנה שבגלל סיבה טכנית לא הספיק לחזור לביתו ביום שישי ונאלץ לשבות בעיר. קיבלנו אותו, כמובן, ב'שלום עליכם' לבני ואחרי שיחה קצרה

"תארו לעצמכם איזה שינוי מתחולל אצל יהודי שלפני שנתיים בקושי הצליח לקרוא את ההגדה בליל הסדר והיום הוא מתיישב לחגוג את ליל הסדר אחרי שלמד והבין היטב את פרק 'ערבי פסחים' בגמרא ואת הסמינים הרלוונטיים בשולחן ערוך!"

הרב ליפסקר: הרצינות עליה דיבר הרב וובר אכן מאפיינת את הפרויקט כולו. ציבור הלומדים לומד ברצינות, בעקביות ובהתמדה וגם ההתנהלות היא מוקפדת ומסודרת. השלוחים מפעילי הכוללים מעבירים דוחות מסודרים על הלימודים, ההספק, תוצאות המבחנים וגם מציינים בדוח מי מילא את מקומו של מגיד השיעור הקבוע כאשר הוא נעדר מסיבה כלשהי, ובכלל זה, כאשר השליח מוסר השיעור נסע למספר ימים ל'כינוס השלוחים העולמי'. במידת הצורך, המחליף המתוכנן עובר הכשרה ועורך היכרות עם החומר מבעוד מועד כדי שגם בימים אלה הלימודים יהיו בדיוק לפי התכנית וברמה נאותה.

הרב וובר: ברוב המקומות, במיוחד בחבר העמים, מסגרת הלימודים פועלת בערב. והרווח מכך הוא כפול. ראשית, הדבר מאפשר גם למי שעובדים ולומדים בבוקר ללמוד תורה במסגרת זו. שנית, הדבר תורם רבות לבית הכנסת ולקהילה המקומית. הנה דוגמה שסיפר לי בימים אלה השליח בגרודנא הרב יצחק קויפמן: לפני כשנה הגיעה לעירי משלחת של רבנים ואישי ציבור שבאו לאזור לרגל היארצייט של ה'חפץ חיים'.

כשהאורחים הנכבדים נכנסו לבית הכנסת, הם נדהמו לראות קבוצה גדולה ונכבדה של יהודים, צעירים וזקנים, לומדים תורה ממש כמו בריכוזים חרדיים בארץ ובעולם. הם שאלו – מתי מתפללים מנחה? והרב קויפמן ענה: לפני הלימוד. ומתי מתפללים ערבית? והרב קויפמן ענה: אחרי הלימוד. וכמה זמן לומדים? היתה השאלה הבאה. והרב קויפמן ענה: שעתיים.

ובכן, מסכם הרב קויפמן, קודם כל הם התפעלו ונפעמו מעצם התופעה ומכך שמידי יום ביומו הלימוד בין מנחה למעריב נמשך שעתיים. ובנוסף לכך, אני עצמי שמחתי על ההזדמנות להציג בפני מבקרים חיים יהודיים מפכים בבית הכנסת בגרודנא שכן בעבר, קרה לא פעם ולא פעמיים שעם כל הרצון הטוב לא היה לנו מניין למנחה או לערבית. שליח אחר התבטא, חברי ה'כולל' הפכו לעמוד-יסוד בקהילה שלנו. בזכותם, ארגון מנין ברוב עם לסליחות אחרי חצות הלילה, לתהילים בליל הושענא רבא או בסתם שבת מברכים, דברים שעד לפני כמה שנים היו בגדר חלום רחוק, הפכו למציאות מובנת מאליה.

גם שלוחים נוספים, במיוחד בקהילות קטנות יחסית, מעידים שה'כולל תורה' הפיח חיים חדשים בקהילה שלהם. אחד השלוחים הגדיר זאת כך: כרב הקהילה, הקשר שלי עם הקהל הוא, מטבע הדברים, בעל פנים רבות. יש כאלה ששומרים דיסטנס מתוך יראת כבוד. יש כאלה שהקשר איתם יותר קרוב ויש כאלה שהקשר הוא בדרך 'מקיף' בלבד. מאז הקמת ה'כולל', נוצר משהו חדש – גרעין של כעשרים אנשים רציניים ואיכותיים שביני לביןם יש מערכת קשרים מסוג שלא הכרתי. הם מאוד מכבדים את מי שמלמד אותם תורה על בסיס יומי ופוחת בפניהם את שערי האור, אבל הכבוד לא יוצר דיסטנס אלא מאחד ומחבר. הם

שתורגמו לרוסית. וגם בחסידות חב"ד, למעט ספר התניא ועוד מספר ספרי יסוד בודדים, עד היום לא היה גוף שעסק בתרגום מאמרי חסידות לרוסית בצורה עקבית וברמה טובה ובכניות הלימודים של 'כולל תורה' נותנות מענה גם לחסר הזה. וזה בהחלט חלק חשוב בעשייה הברוכה של הכוללים – עריכה והנגשה של דברי תורה וחסידות בצורה טובה ואיכותית.

רק כדי לסבר את האוזן באיזו כמות של חומר מדובר, אוסיף ואציין כי מזה עשרים וארבעה חודשים (הכוללים הוקמו בחודש חשוון לפני שנתיים ולמעט חודש תשרי שבו יש 'חופש' מלימודים סדירים, הלימודים מתקיימים ברצף), הופיע מידי חודש בחודשו ספר של ארבע מאות עמודים בממוצע עם חומרי לימוד במקרא, משנה, תלמוד, הלכה וחסידות. וכל זה נלמד בשיעור ברבים, עם מגיד שיעור רציני, במסגרת קבועה ומחייבת, ליד השולחן בבית הכנסת, ולא משהו שאנשים קוראים תוך כדי נסיעה או כספר כדי להירדם איתו...

**מכתרבורג
תצא תורה**

הרב זלמן דייטש, השליח בפארים שברוסיה

השליח מקאזאן הרב יצחק גוליק עם אברכי כולל תורה

קריטריונים והפרויקט יצא לדרך לפי כללים שגיבש ועד מיוחד של שלוחים המכונים כחברי ההנהלה ובראשם יו"ר הוועד השליח והרב הראשי לרוסיה הרב בערל לזאר ובשיתוף פעולה עם מרכז רבני אירופה.

בשלב זה הצטרף לשיחה מנהל רשת 'כולל תורה' בפועל, הרב משה וובר, משלוחי הרבי בדנייפרופטרובסק, והרב וובר הוסיף ופירט כי אחרי דיונים בהנהלת הכוללים והתייעצויות עם פטרוני הקרן נקבע כי כדי שהלימודים יהיו רציניים ומחייבים, המסגרת תפעל על בסיס יומי, חמישה ימים בשבוע, למשך כשעתיים רצופות ותכנית הלימודים בכל הכוללים ברשת תהיה אחידה, קבועה ומתכוננת היטב מראש. כאשר רק עמידה מלאה בכל פרטי התכנית מזכה את חבר הכולל במלגה.

"נושא הכנת ועריכת תכניות הלימודים הוטל על הרב עקיבא נימיו, משלוחי הרבי בברדיצ'ב שהוא למדן מופלג גם – להבדיל – מומחה בשפה הרוסית. בהתייעצות עם הרבנים השלוחים מפעילי הכוללים ומתוך הנחה שבמקרים רבים הלומדים עושים צעדיהם הראשונים בלימוד התורה במסגרת זו כשהם חסרי רקע מינימאלי, אבל המסגרת של לימוד קבוע והשיעורים המוכנים ומותאמים בדיוק להם, מאפשרים להתקדם בהדרגה ללימוד ברמה – חוברות הלימודים מכילות חומר מגוון. יום יום חברי הכוללים לומדים את פרשת השבוע ובד בבד מתקדמים ללימוד משנה, גמרא, הלכה וחסידות. כל החומר מוגש הן בצורתו המקורית והן בתרגום לרוסית ברמה גבוהה.

כך, כמעט בדרך אגב, רשת הכוללים הפכה גם לגוף מרכזי בתרגום והפצת דברי תורה ברוסית. למשל, עד לא מכבר היו רק מסכתות בודדות בש"ס מתורגמות לרוסית ובזכות 'כולל תורה' נוספות כל הזמן עוד ועוד מסכתות שעד היום היו חתומות בפני דוברי רוסית. כך גם בהלכה. מלבד תרגום של קיצור שולחן ערוך, היו מעט מאוד ספרי הלכה

**"כטרונני 'קרן מרומים
חוי"ל' מספקים
ביד נדיבה את
האמצעים לשורת
כרויקטים חשובים,
וגם מעודדים
לפתח ולנהל את
הפעילות כך שתגיע
להישגים גדולים גם
ללא תקציבי עתק.
וגם ביכולת תורה'
השילוב הזה מוכיח
את עצמו"**

■ מי קהל היעד של 'כולל תורה'?

הרב וובר: הדלת של 'כולל תורה' פתוחה בפני כל יהודי שהוא אדם בוגר, מגיל שמונה ועשרה והלאה, עד זקנה ושיבה. כל מי שהשליח מנהל ה'כולל' מתרשם שהוא מתכוון ללמוד ברצינות ולהקפיד על זמני הלימוד, מתקבל בברכה. בדרך כלל, הרצינות של הלומדים ושל הלימודים היא דבר מובן מאלי. רבים מקרב ציבור הלומדים ב'כולל תורה' הם אנשי מדע, רופאים, מהנדסים שיש להם הרגלי למידה ומשמעת עצמית גבוהים.

יש גם הרבה אנשים פשוטים שלוקחים את האתגר במלוא הרצינות ועומדים בו. אצלנו בדנייפרופטרובסק, למשל, כיון שברוך ה' כבר יש קהילה גדולה ומפותחת, ניצלנו את המסגרת החדשה כדי לקרב דוקא אנשים שהיו חסרי רקע תורני לחלוטין. אנשים שמעולם לא למדו פסוק חומש כראוי ובודאי לא משנה וגמרא. וזה ממש לא יאומן איזו כבדת דרך הם עשו במהלך השנתיים, פחות או יותר, בהם הם לומדים ב'כולל'. בלי להגזים אפשר לקבוע שהם יצאו מחושך לאור!

מסגרת ייחודית לנשים

לקראת סיום השיחה, הרב ליפסקר מגלה, כאילו בדרך אגב, שהארגון שבזכותו מאות אלפי יהודים לומדים תורה יום יום מפעיל גם מסגרת מיוחדת לנשים המנוהלת על ידי השליחות גב' ליפסקר וגב' וובר. זו פועלת אחת לשבוע, אבל למעט ההבדל הזה, כמעט הכול אותו הדבר. תכנית הלימודים נבנתה והותאמה היטב לקהל היעד. הקרן רכשה

מימין: הרב ליפסקר ומנהל רשת 'כולל תורה' הרב משה וובר

אברכים מצטיינים המתמידים ב'כולל תורה' בתצולם קבוצתי בעיצומו של מסע מיוחד שאורגן עבורם

את התכניות וחומרי הלימוד מארגון JLI המפעיל בהצלחה שיעורי תורה ברמה גבוהה ברחבי העולם. השיעורים תורגמו לרוסית וגם המסגרת לנשים עושה נפלאות.

בשנה שעברה התכנית התמקדה בפרשיות השבוע והשנה בהכרת מושגי יסוד ביהדות. בשיעורים לנשים, כך מדווחות השליחות המפעילות את המסגרת, יש גם השקעה ודגש על כל חג שמתקרב, בדרך כלל השיעור ילווה בווידיאו ותהיה תפאורה מתאימה וכיבוד עשיר וכך נוצרת אווירה נעימה ומקרבת, אך מעבר לכל אלה רוב הזמן ועיקר המפגש הם לימוד תורה ומספר המשתתפות הולך וגדל. וגם השליחות שמוסרות את השיעורים מתלהבות מהאתגר ועומדות בו בהצלחה.

במסגרת הלימודים לנשים, מגלה הרב ליפסקר, המלגה ניתנת באחת משתי הצורות הבאות: זיכוי בתשלומי שכר לימוד לילדים או קופונים לרכישת מזון כשר למהדרין. זיכוי שניתן בסוף החודש למי שהשתתפה בכל ארבעת השיעורים ורובן ככולן של הנשים אכן זכאיות למלגה. התכנית לנשים כבר פועלת ביותר משישים ערים ועוד היד נטויה בעזרת השם.

זוכרים את דבריו של הרב ליפסקר בתחילת הכתבה שלא בכדי המסר של חג הגאולה י"ט כסלו מתמצה בצמד המילים "אחרי פטרבורג"? עם תחילת השנה השלישית של פעילות 'כולל תורה' אפשר לקבוע בוודאות ש"עיקר ענין הפצת המעיינות שהתחיל אחרי פטרבורג", כדברי רבותינו נשיאינו, רושם שיאים חדשים. ■

אחידה, הוא למד את אותו הדבר ותוך רגע 'הרגיש בבית' בין אנשים שלפני שנה-שנתיים לא ידעו להבחין בין חומש למשנה, בין שולחן ערוך לתניא, ועכשיו דברי חז"ל במשנה הם חלק מהטרמינולוגיה היום יומית שלהם...

כך התרחב המפעל האדיר

הרב ליפסקר: אחרי שנתיים של פעילות, אפשר לומר שהיסודות עליהם עומדים הכוללים - לימוד תורה בקביעות, הלימוד בצורה מסודרת עם תכנית מוגדרת, המבחנים, המלגה והתחושה של כל אחד ואחד מהלומדים שהוא שייך לחברה טובה. העובדות והתחושות האלה גרמו, בסייעתא דשמיא, להתפתחות והתרחבות המפעל, נכון להיום, לתשעים וארבעה סניפים בעשרים ושתיים מדינות - בחבר העמים ובמזרח ובמערב אירופה.

הרב וובר: ואם כבר מציינים את המספרים, נכון לעכשיו יש יותר מאלפיים לומדים קבועים כ"י שחלק חשוב מהם נרשם לכוללים בד בבד עם התחלת הצעדים הראשונים שלו בהתקרבות ליהדות שלו עצמו ושל בני משפחתו. וזה אומר עשרות רבות של מטבחים שהוכשרו, גידול משמעותי במספר הנימולים בין יהודים שהשלוחים מגיעים אליהם ועוד צעדים מעשיים מאוד משמעותיים של יישום הדברים הנלמדים בכלל בחיי היום יום. תוצאה מחויבת המציאות ממפגש יום יומי עם השליח שכולו קודש ללימוד תורה.

הרב ליפסקר: כפי שאמרתי, פטרוני 'קרן מרומים חו"ל' מספקים ביד נדיבה את האמצעים לשורת פרויקטים חשובים, וגם מעודדים לפתח ולנהל את הפעילות כך שתגיע להישגים גדולים גם ללא תקציבי עתק. וגם 'כולל תורה' השילוב הזה מוכיח את עצמו. יש תקציב נכבד למלגות, בשנה הראשונה קיימנו סמינר גדול ללומדי הכוללים בגיאורגיה ובשנה השנייה באודסה ובשנה זו השלישית, יהיו בעזרת ה' שורה של סמינרים אזוריים ויש גם, כאמור, השקעה גדולה בתכניות וחומרי הלימודים. בד בבד, יש לא מעט לומדים קבועים שמוותרים על המלגה. הם אומרים - לא די שאני פטור מתשלום על הלימודים, אני עוד אקח מלגה מכספי צדקה!... אחרים שמחים לוותר על המלגה תמורת שוברים לרכישת מזון כשר למהדרין. כך או כך, הדבר מאפשר לנו להציב לפנינו יעד ומטרה לשנה-שנתיים הבאות - להכפיל, בעזרת ה' את מספר הכוללים, מבלי להכפיל את התקציב. מה גם שכאמור רבים מותרים על המלגה או תורמים אותה לבית חב"ד מיד עם קבלתה. וברוך ה' הפרויקט צובר אהדה. בשנה האחרונה עשינו קמפיין גיוס כספים של צ'ארטיי, שהיה הגדול ביותר של האתר, והשתתפו בו למעלה מששת אלפים תורמים מרחבי תבל.

הרב וובר: הרב ליפסקר מדבר על היעד של הכפלת מספר הכוללים ובהקשר זה כדאי לציין שעם תחילת השנה נפתחו כמה סניפים חדשים במדינות שונות באירופה ובהם ברומא, בבית כנסת ששוכן לא הרחק מהוותיקן, להבדיל, וכן בבולגריה ובימים אלה, סמוך לחנוכה, המסמל את ניצחון אור התורה על חושך הכפירה של תרבות יון, גם ביון.

קול התורה בחבר העמים